

Altsaa, om man ogsaa ved vedvarende Contracter kunde faae det lavere, saa er der i ethvert Fald ingen Sandsynlighed for, at man vil kunne faae det for en ringere Betaling end 8 fl . daglig, hvilket vil udgjøre 30 Rbd. aarlig, hvormod der nu ved den foreslaaede Fordeling paa Hartkornet jo er bragt i Forslag en Godtgjorelse af 12 Rbd. aarlig ligesom den hidtilvarende. Den lempeligste Maade for Landet troer jeg altid bliver den, at de Agerbrugende stille Hestene mod en Godtgjorelse af Statskassen. Jeg kan ikke troe, at Byrden kan være stor for de Agerbrugende, thi de kunne benytte Hesten den største Deel af Aaret, idet Hestene sjeldent under sædvanlige Forhold blive indkaldte til Brug længere Tid end 25 til 30 Dage aarlig, den øvrige Tid af Aaret kunne de være fraværende; Hestene blive desuden heller ikke indkaldte hvert Aar, saa jeg kan ikke troe, at den Byrde forholdsvis er saa stor, og, skulde den være større, end jeg antager, saa er jo den simpleste Maade at raade Bod herpaa den, at forhøje Godtgjorelsen af Statskassen. — Der er ogsaa blevet sagt, at denne Udredelse af Heste helst burde ske i de Districter, som havde størst Hesteavl, og hvor man derfor kunde faae Hestene for bedst Kjøb, samt hvor deres Underhold kostede mindst, og man har i saa Henseende henpeget til Jylland. Skal jeg slutte af de sædvanlige Licitationspriser over Fourage, saa er der ikke bedre Kjøb end andre Steder, men hvorom Alt er, saa maae Hestene stilles i de Districter, hvor de behøves, thi man kan ikke samle alle Cavallerie- og Artilleriehestene udelukkende i Jylland, thi der maa ogsaa her paa Verne være et passende Antal, og en Bestemmelse som den paapegede vilde derfor være aldeles upraktisk. Det Antal af 1728 Heste er efter al Sandsynlighed langt under det Minimum, som der vil fordres disponible til hvilken som helst Armeeargorganisation, der maatte blive lagt til Grund. Der høves for Tiden for det egentlige Kongerige 1900 Stamheste og 1728 Districtsheste, som udgjøre i Alt noget over 3600 Heste, et Antal, som er aldeles utilstrækkeligt. Naar der derfor ikke kan udredes et større Antal af Hartkornet, saa maa Regjeringen være betænkt paa, paa anden Maade at

supplere det manglende Antal, saaledes at man ved en udbrydende Krig strax kan paavise, hvor et nogenlunde tilsvarende Antal af Heste kan være i Beredskab, da man for den første Udrustning dog maa være betænkt paa at have idetmindste det halve Antal af hvad der behøves til den fulde Udrustning. Hvormange Heste der behøves ved en Armees Udrustning, derom høves ingen ganske bestemt Regel, det varierer efter de forskellige Armeeargorganisationer. I vor Armee er hidtil forholdsvis ikke brugt saa mange Heste, som der bruges i andre Armeer, men saa meget vil jeg dog sige, at der i adskillige Armeer regnes 1 Hest for hver 3die Mand og ved andre 1 Hest for hver 4de Mand, og altsaa vilde det hidtil have Antal af 1900 Stamheste og 1728 Districtsheste eller i Alt henimod 3600 Heste være aldeles utilstrækkeligt.

Formanden: Rigsdagsmanden for Dønsø Amts 5te District (Jesperen) har Ordet, for at gjøre en personlig Berigtigelse.

Jesperen: Jeg yttrede tidligere, at, naar man ikke vilde paalægge Hesteholdet den Besværlighed, som i Udkastet har været tilfaldet, saa vil Beføstningen blive meget mindre. Dertil svarede den ærede Indenrigsminister, at, netop for at faae disse unødvendige Byrder bort, maatte man antage denne Lov. Men det forholder sig ikke saaledes; thi disse tilfaldte Byrder paahvile ikke Hesteudbryderne den Dag idag; de skulde først efter Regjeringens Forslag været paalagte. Jeg skal tillade mig med Hensyn til den ærede Krigsministers Uttringer, naar han siger, at Heste ikke have været udsatte billigere end for 12 St . om Dagen, at bemærke, at jeg kjender Flere, som have dem for 6 St .

N. Sørensen: Den Paastand af den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te District (J. A. Hansen) om, at det ikke skulde være Pligt for det privilegerede Hartkorn at holde Nyttterheste, kan jeg ikke give Medhold; thi unægtelig er det det privilegerede og beneficerede Hartkorn udelukkende, som denne Pligt har hvilet paa; thi, hvad han kalder det uprivilegerede Hartkorn, som Pligten er gaaet over paa, er vistnok ikke Andet, og kan ikke være andet, end den uprivilegerede eller ufrie Hovedgaardstaxt, som det har paaligget i gamle